

Welkom door ouderling van dienst
Zingen: Psalm 45:1
Stil gebed, votum en groet
Openingstekst??? 2 Kor. 12:9
Kaars aansteken / gedicht 2^e Advent
Zingen: Gezang 132 (LvdK)
Gebed om verlichting van de Heilige Geest
Schriftlezing: Lucas 1:26-38
Kindermoment
Zingen: Projectlied 'Maria' (2x)
Verkondiging **Begenadigd door God!**
Zingen: Hemelhoog 298
Avondmaalsformulier
Uitleg diaken inzake viering H.A.
Zingen: Lied 439:4 (NLB)
Viering van het Heilig Avondmaal
(Melodie ... Psalm 80 bij aangaan??)
Zingen: Psalm 68:10 (Arad)
Dankgebed en voorbede
Inzameling van de gaven
Zingen: Psalm 84:6
Zegen

Gemeente van Christus,

1. Als een fotoboek

Meestal maken we van bijzondere dingen in ons leven een fotoboek. Een mooie vakantie, een jubileum, misschien van je huwelijk of – en dat kan ook – van een geliefde die er niet meer is. Je hebt het gemaakt om aan anderen te kunnen laten zien, om herinneringen te delen, van wat je hebt gedaan of meegemaakt. Meestal is zo'n boek chronologisch. Al bladerend komen de verschillende momenten voorbij. Van het begin tot het einde. Een mooi getuigenis, een prachtige herinnering zo'n fotoboek.

Je zou de eerste hoofdstukken van het Lucasevangelie kunnen vergelijken met zo'n fotoboek. Lucas laat verschillende plaatsjes zien, van wat er in de eerste eeuw gebeurd is. Hij neemt ons mee in de gebeurtenissen. In chronologisch verband. Op de foto's zie mensen en hoor je wat ze zeggen en doen, maar de rode draad is de trouw van God. God die naar deze aarde komt om mensen te redden. En stap voor stap volgen we Hem in zijn reddingsplan. Op de eerste foto zien we Zacharias, vervolgens Maria, dan Elisabeth, de

geboorte van Johannes, dan de herders en de engelen, de geboorte van Jezus, dan Simeon en Anna en tenslotte Jezus en zijn ouders. Het fotoboek gaat over het heilsplan van God, waarin ook mensen een rol spelen. Afgelopen zondag stonden we stil bij Zacharias, vandaag bij Maria.

2. De foto van Maria

Gemeente, wat we op de tweede foto zien, staat wel in groot contrast met de vorige foto. Op die eerste foto werd onze blik getrokken naar de tempel, waar mensen buiten aan het bidden waren en Zacharias binnen het reukoffer bracht. God gaat Jeruzalem en de tempel niet voorbij, maar wat er gebeurt met Zacharias is tekenend voor de tempeldienst. Later zal Jezus de tempel moeten reinigen. Het ongeloof van Zacharias is veelzeggend. De dienst in de tempel gaat gewoon door, er wordt zeker wel gebeden, maar veel geloof is er niet te vinden. Priesters zwijgen over de grote daden van God, ze zijn stom, bezig met hun eigen plannen, en onthouden het volk de zegen van God. Later zal de tempel ook verwoest worden; ze is een sta in de weg voor de plannen van God. Jezus zegt later dat Hij zelf de nieuwe tempel is.

De eerste foto laat de genade van God zien. Hij komt in beweging, in het hart van Jeruzalem spreekt Hij weer, via de engel Gabriël, maar we zien ook het ongeloof van een priester. Onthullend. Schokkend.

Dan gaan we naar de tweede foto. Opnieuw zien we daar Gabriël. Het is inmiddels zes maanden later. De engel is nu in Nazareth, een klein dorpje in Galilea. Helemaal weg van het centrum, ver weg van de tempel, in de periferie van het land, in Galilea. Galilea, waarvan Nathanael zei: 'Kan uit Nazareth iets goeds komen?' Galilea, dat bekend stond als het Galilea der heidenen, waar veel mensen woonden, die de God van Israël niet kennen. Daar moet de engel naar toe. Dat is dus een geweldig contrast met de eerste foto.

Bovendien gaat de engel naar een jong meisje, dat verloofd en nog niet getrouwd is. God heeft haar uitgekozen om moeder te zijn van de Messias, de zoon van de Allerhoogste God.

Daar moet Gabriël zijn. En het is daar, op die plek, in de donkere streek van Galilea, bij een jong meisje dat niemand kent, dat God zijn genade laat zien.

3. Begeadigd

De engel zegt het: ‘wees gegroet, begeadigde. De Heere is met u. U bent gezegend onder de vrouwen’. En als Maria over die woorden in verwarring is, zegt de engel het nog een keer: ‘wees niet bang Maria. Je hebt genade gevonden bij God’.

Het zijn bijzondere woorden die uit de mond van Gabriël klinken. Allereerst al dat hij zegt ‘wees gegroet’. Letterlijk zegt hij ‘verheug je’. *Chaire!* Bijzonder, de omstandigheden zijn helemaal niet verheugend. Israël is bezet gebied. De wrede Herodes regeert en God lijkt enorm verborgen. Verheug je? Ja, toch wel, want de Heere is met u. Dat maakt alles in een mensenleven anders. Hoe donker de omstandigheden ook zijn, als God erbij is, dan ben je niet alleen. Hij waakt over zijn Woord. Hij doet wat Hij belooft.

Chaire. Vertaald als ‘wees gegroet’. In de katholieke traditie zijn deze woorden tot een gebed geworden. Het Ave Maria. Dat gebed gaat zo: ‘Wees gegroet, Maria, vol van genade, de Heer is met U, gij zijt de gezegende onder de vrouwen, en gezegend is Jezus, de Vrucht van uw schoot. Heilige Maria, Moeder van God, bid voor ons, zondaars, nu en in het uur van onze dood. Amen.’

Uit deze woorden blijkt de bijzondere positie van Maria. Onze katholieke broeders en zusters zien Maria zien als een voorbidster, een soort middelaar. Zij erkennen de bijzondere plaats die Maria heeft in de heilsgeschiedenis. Maar haar ‘vol van genade’ noemen gaat ons als protestanten te ver.

Arnold Huijgen heeft dat in zijn mooie boek ‘Maria – Icoon van genade’ een kerkelijk bedrijfsongeval genoemd. Katholieken volgen de Vulgaat, die het Grieks woord voor ‘begeadigde’ vertaald heeft met *plena gratia*, vol van genade. Dan is Maria degene die de genade kan uitdelen, niet degene die genade ontvangt. Maar deze vertaling is onjuist. De engel zegt dat Maria begeadigd is. Zij mag

als een jong en onbetekenend Joods meisje de genade van God ontvangen. Dat heeft niet met haar geschiktheid te maken. Het voltooid deelwoord ‘begeadigde’ wijst er juist op dat zij de ontvanger is van de genade.

Ze is wel heel bijzonder, want niemand in de wereld heeft zo’n unieke plaats gekregen als Maria. Ze mag de moeder zijn van de Messias, de zoon van God. Daarom is ze gezegend onder de vrouwen. En zullen alle geslachten van de aarde haar zalig spreken, dat is: ze zullen haar gelukkig prijzen.

4. Icoon van genade

Wat we op deze tweede foto zien, wat Lucas ons vertelt over Maria, zegt iets belangrijks over God. Het feit dat ze genade gevonden heeft in de ogen van God, dat ze zoals de engel zegt begeadigd is, zegt van God dat Hij een God van genade is. Hij is de bron van alle genade. Hij wil zijn genade delen met mensen. En hier bereikt zijn genade iemand die onbekend is en geen enkele status heeft. Dat nu tekent God ten voeten uit.

Hij wil zijn genade delen met mensen die het niet verdienen. Mensen die met lege handen staan. Dat is het accent dat op deze foto te zien is. Jij, die door de mensen niet gezien bent, jij die nog maar jong bent en God niet veel te bieden heeft, u met uw verleden, jij met je zonden en worden. God heeft jou, u en mij op het oog. Hij is ons genadig!

Paulus zegt het zo mooi in Efeze 1:5-6:

‘Hij heeft ons voorbestemd om als Zijn kinderen aangenomen te worden, door Jezus Christus, in Zichzelf, overeenkomstig het welbehagen van Zijn wil, tot lof van de heerlijkheid van Zijn genade, waarmee Hij ons begeadigd heeft in de Geliefde.’

De genade waarmee Hij ons begeadigd heeft in de Geliefde. Met andere woorden: God heeft Maria begeadigd, om moeder te zijn van de Zoon, in wie God in genade naar ons omziet. Diezelfde genade die Maria ten deel valt, is de genade die schittert in Jezus. En die genade is voor iedereen beschikbaar, jong en oud, man en vrouw, homo en hetero.

In die zin is Maria een Icoon van genade.

Omdat God aan haar laat zien, wat Hij in elk mensenleven kan en wil doen.

5. Tafel van de genade

Vandaag vieren wij het avondmaal. Het is de maaltijd die naar genade smaakt. Als Jezus ons nodigt aan zijn tafel, is dat genade. Als Hij ons laat proeven van zijn lichaam, is dat genade. Als Hij ons laat delen in zijn vergeving en vernieuwing, is dat genade.

Gemeente, laat het u niet ontgaan, dat bij onze God genade centraal staat. Leg af wat niet goed is en je hindert, komt met lege handen, en je zult rijk verzadigd worden, je zult begenadigd worden, want dankzij Christus, hebben wij genade gevonden bij God. Geloof het evangelie en wees gezegend. Amen.